

De door het Ministerie OCW gesuggereerde problemen inzake het taalonderwijs die aanleiding zijn tot deze wetsherziening, zijn onwaarschijnlijk want:

- 1) Als de wet niet aansluit bij de veranderende praktijk, is er eerder een handhavingsnoodzaak dan een wetwijzigingsnoodzaak. Die handhavingsnoodzaak bleek uit de constatering van de Onderwijsinspectie dat bijna de helft van de onderwijsinstellingen die opleidingen in het Engels geven niet voldoen aan de wet (art.7.2 lid c: de gedragscode taalbeleid die afwezig is en voor zover wel aanwezig, met nauwelijks uitgewerkte gronden onvoldoende voldoet aan de noodzakelijkheidseis voor anderstalig onderwijs).
- 2) Onvoldoende zicht op borging van kwaliteit en toegankelijkheid bij anderstalig onderwijs blijft ondanks de herziene wetstekst een probleem. Om aan te tonen dat voldaan is aan rechtsvoorwaarde 2c van art.7.2 is empirisch onderzoek naar het effect van het anderstalig onderwijs op indicatoren voor onderwijskwaliteit, nodig, vergeleken met het Nederlandstalig onderwijs op diezelfde kwaliteitsindicatoren. Meest geëigend daartoe zijn objectieve indicatoren voor het onderwijsleerproces, studieprestaties en studielast. Een beschrijving van de inspanningen om ondanks anderstalig onderwijs kwaliteit en toegankelijkheid voor Nederlandstalige studenten te waarborgen (art. 7.2 lid 3), zal ook gestaafd moeten worden met empirisch onderzoek om te constateren of de beoogde kwaliteitswaarborging voor Nederlandstaligen wordt gerealiseerd.
- 3) Het ontbrak, blijktens het inspectierapport, niet aan aanknopingspunten voor handhaving, aangezien evident was in hoeverre sprake was van in strijd met de wet handelen bij verengelsen van opleidingen, maar aan de wil om te handhaven in een praktijk die volkomen uit de hand gelopen was, gezien het enorme percentage verengelde opleidingen in m.n. de masters WO (74%).

De verplichting om de noodzaak van het hanteren van een andere onderwijstaal dan het Nederlands aan te tonen, lijkt in dit wetsvoorstel vervangen door de plicht om in dat geval kwaliteit en toegankelijkheid van het anderstalige onderwijs voor Nederlandstalige studenten te realiseren. Wettelijk lijkt dus het vooraf aantonen van de noodzaak van de andere onderwijstaal vervangen te worden door het achteraf aantonen van onschadelijkheid van die andere onderwijstaal voor de kwaliteit van het onderwijs.

Niet valt in te zien dat de beschrijving van de inspanning tot onderwijskwaliteitswaarborging bij Engelstalig onderwijs beter te handhaven zou zijn, dan de beschrijving van de noodzaak van Engelstalig onderwijs.

De indruk bestaat dat het ministerie zich met deze herziene wetstekst uitwerkt onder haar handhavingsplicht, in het licht van het rapport van de Inspectie van het onderwijs (*Nederlands of niet: gedragscodes en taalbeleid in het hoger onderwijs*, nov.2011) alsmede van de door BON gevoerde rechtszaak, die mogelijk tot een andere uitspraak had kunnen leiden als toen het Inspectierapport al beschikbaar was geweest (ECLI:NL:RBMNE:2018:3117, zie ook dit artikel van emeritus hoogleraar psycholinguïstiek: <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20190121062548730> ).

Met deze wetwijziging wordt het van belang dat onderwijsinstellingen op basis van empirisch onderzoek aantonen

- 1) Dat gelet op aard, inrichting en kwaliteit van het onderwijs, de andere onderwijstaal tot meer opleiding specifieke kennis, inzicht en vaardigheden zoals passend bij de opleidingsdoelen leidt, dan wanneer het Nederlands de onderwijstaal is (art.7.2 lid 1c);
- 2) Welke feitelijke inspanning is verricht en wat het effect daarvan is op de onderwijskwaliteit voor Nederlandstalige studenten(art.7.2 lid 3b).